

Desværre udvikler Kræftskader sig ofte i det skjulte, og Folk faar sjældent at vide herom, før Krisis indfinder sig og begynder at tegne daarligt for Sundheden og Helbredet.

Krisis — 6 Selvmordsforsøg af unge Piger — har indfunden sig, er overstaet, eller vist nok rettere sagt, blev stoppet, men om derfor Ondet er standset, eller Sygdommen hævet, turde sikkert være *et stort Spørgsmaal!*

Vi, som ikke med Vilje lukker vore Øjne, vi ældre Kvinder, som selv har unge voksne Døtre — siden saa mange af vore Medsøstre uforstaaende sover — da lad os være dobbelt vaagne, dobbelt agtpaagivende og dertil være belærende over for de unge Piger i fuld Forstaaelse af, at havde hine mange fortvivlede og vildledte ejt Tillid og Fortrolighed til blot en eneste ældre eller nærstillet forstaaende Kvinde, da var Ulykker afværgede, og hine var ej heller komne saa dybt i Uføret, end sige at de naivt skulde ladet sig dupere af Forføreren og hans frække Trusler, som alene var anvendelige paa ham selv.

Den Sauvletske Sag — lad den lyde til os Værger for de unge Piger som et „Vagt i Gevær“ for disse, og imod den unaturlige Fortielse af naturlige Ting over for vordende Hustruer og Mødre.

En Moder.

„Vore Børn“.

12 folkelige Foredrag

ved

Dr. med. *Hans S. Kaarsberg.*

III.

Tredie Foredrag handler om Læge og Medicin; med Hensyn til Lægens og Familiens gensidige Forhold, da kan jeg ikke samstemme med Forfatteren, han ser med et alt for idealt Blik paa Huslægeforholdet; hans Opfattelse hører hjemme i Fortiden, ikke i Nutiden. At Lægen er „Ven“ af Familien, naar han ikke kender den privat, er vist et sjældent Tilfælde nu til Dags; de fleste Læger har kun den Interesse for Familien, som Sygdommen fremkalder hos ham qva Læge. Jeg har kendt prægtige og dygtige Læger, der selv efter 20 Aars Huslægepraksis i en og samme Familie, endnu ikke vidste, af hvor mange Medlemmer Familien bestod og kendte intet til Børnenes Navne, end sige til deres Naturel; hvorledes nu en saadan Læge skulde kunde blive „en prægtig Støtte gennem en Families hele Liv“ forstaar jeg ikke. — Naar Forfatteren skriver: „Den Læge, der først føler sig tryk ved en Families loyale og fornuftige Tilhid, vil blive mere end denne Families tinglyede medicinske Forretningsfører; han vil i Aarenes Løb blive dens trofaste Ven, en af de ærligste. Han vil, om han lever, følge Børnene gennem alle deres Udviklingstrin med samme Interesse og Hengivenhed, som den, hvormed han fulgte Forældrene. Og han vil være dem en god og særlig kompetent Raadgiver i mange af Livets Forhold. Thi den *dannede* og *duelige* Læge evner at dømme efter Præmisser som faa andre: Han lærte at kende i Tidens Løb Familiens og Slægtens legemlige og sjælelige Historie; intet menneskeligt er ham fremmed. Og han *maa* blive „lang-

synet“ og „skarptseende“ — saa maa enhver, der læser det, udbryde: Ja! et saadant smukt Huslægeforhold var i høj Grad ønskeligt, men er desværre uopnaaeligt. Saaledes var Forholdet maaské i gamle Dage, saaledes er det maaské til Dels endnu paa Landet, men i de store Byer, i Hovedstaden, der findes det ikke mere. Det Utal af unge Læger der aarlig fabrikeres og spredes over hele Landet, er just heller ikke egnet til at genopbygge den gammeldags naive Tro paa Lægens Ufejlbarhed, og det er dog for meget forlangt, at selv ældre Folk skulde betragte et saadant „Kick in die Welt“, paa hvis medicinske Kundskaber de endogsaa har svært ved at tro, da al praktisk Erfaring endnu fattes dem, som *en god og særlig kompetent Raadgiver i mange af Livets Forhold*. Hvorfor skulde han vel have hentet den Verdenserfaring og pædagogiske Sans, som Dr. Kaarsberg synes at mene, at enhver Læge er i Besiddelse af? At der findes saadanne „langsynede“ og „skarptseende“ Læger, er utvivlsomt, men de vokser ikke paa Trærne, og Folk gør vist nok klogest i ikke at vente større Viden hos deres Læge, end den, hans Fag forlener ham med.

Fjerde Kapitel handler om Undersøgelsen af det syge Barn, og giver lige som de første Kapitler mange og værdifulde Oplysninger og Raad, og de resterende 8 Kapitler omfatter de almindeligste Børnesygdomme, deres Symptomer og Behandling. Til Trods for, at Dr. Kaarsberg tidligere har udgivet en Bog om Blegstot, ofrer han dog et Kapitel paa denne stærkt udbredte Ernærings sygdom, han oplyser Folk om Grunden til Elegstotens hyppigere Tilstedeværelse hos Kvinder end hos Mænd, kaster Skylden paa Forældrene og Samfundet, der ved *taabelige Fordomme, Modehensyn og Uvidenhed* fortsat hæmmer Pigebørnenes og de unge Kvinders fysiske Udvikling, mens Drengene, selv om deres legemlige Opdragelse forsømmes, som oftest faar Lejlighed til at tage Revanche herfor i Leg og Bevægelse i frisk Luft, og senere udøver den almindelige Værnepligt ligeledes en gavnlig Indflydelse paa Legemets Udvikling. Forskellen i fysisk Opdragelse er efter Dr. Kaarsbergs Mening mere end nok til at forklare Forskellen i Antallet af blegstotige Pige- og Drengbørn. „Jo nærmere Pigebarnet kommer den kønsmodne Alder, desto mere disponeres hun for Sundhedsforstyrrelser, desto *mere* trænger det hastigt voksende Legeme til Pleje og Opdragelse, og — desto *mindre* foretages der for at gøre det modstandsdygtigt. Thi jo ældre Barnet bliver, desto fastere strammer Sneversynet og Moden og den her i Landet næsten kinesiske Afsky for enhver Forandring i Kvindeopdragelsen deres Snørebaand om dette Barns hele Tilværelse. Man klager over Kvindernes Mangel paa Modstandskraft i legemlig Henseende, hun viser sig i utallige Ægteskaber slet skikket til at være Moder, umulig som Amme, urimelig som Opdragerinde. Men vi kan ikke med Rette forundres herover, naar vi betragter, hvorledes det fortsat forholder sig med Kvindernes fysiske og — til Dels intellektuelle — Opdragelse. *Kvinderne opdrages i de aller fleste Familier til Uselvstændighed* i legemlig og aandelig Henseende.

Saaledes skriver Dr. Kaarsberg, og han har Ret; dog begynder det at dages i denne Retning. Saa længe Kvinden er afhængig

af Manden i økonomisk Retning, saa længe hun som en Hund maa tage hver Bid Brød af hans Haand, saa længe er det ogsaa naturligt, at enhver Stræben i hendes Opdragelse gaar ud paa at „tage sig ud“, at Skallen kan blive saa tiltrækkende, at en eller anden Mand gider købe den, thi Kvindens Opdragelse har hidtil kun været anlagt paa at gøre hende til en Handelsvare. Forældrene solgte deres Døtre, og Døtrene solgte sig selv, og mens man med dydig Harne saa ned paa de Kvinder, der solgte sig i Timevis, saa gjorde man sig selv skyldig i samme Umoralitet, kun med den Forskel, at Salget gjaldt for hele Livet. Men alt dette er blevet bedre, Verdens bedste Kvinder og Mænd har indset det uværdige og uretfærdige i at opdrage den halve Menneskehed som Slaver, man er begyndt at udvikle Kvindens *Sjæl*. Læsningen af foreliggende Bog vil bidrage til at aabne Folks Øjne for, at det er paa Tide ogsaa at udvikle hendes *Legeme*, og derved opnaa Idealet „en sund Sjæl i et sundt Legeme“.

Sibylla.

En lunken Afstemning.

Sidste Gang, Folketinget havde en vigtig Afstemning ved Navneopraab om et kvinde-sagligt Spørgsmaal, var den 6. Februar 1888.

Til endelig Vedtagelse forelaa Lovforslaget om at give alle danske Kvinder den samme, meget beskudne, kommunale Valgret, som islandske Kvinder har haft siden 1882. Saa lunkent var Tinget for dette lille Fremskridt, at ved Afstemning paa sædvanlig Maade — uden Navneopraab — kun 30 stemte for og 16 imod det. Da kun 51 — ikke over Halvdelen af Medlemmerne — havde deltaget i Afstemningen, skulde Navneopraab foretages. Lovforslaget blev da vedtaget, idet 41 stemte for og 15 imod det, medens 5 svarede: „stemmer ikke“ (blandt disse 5 er endnu kun *Jens Busk* Medlem af Tinget).

Af de 4, som stemte for Kvindens kommunale Valgret, er kun følgende 20 endnu Folketingsmænd:

Bajer, Bertelsen (Hjørring), Bertelsen (Vejle), Brandes, Bøtke, S. P. Christensen, Claussen, Falkenstjerne, H. Holm, Højmark, N. Jensen (Toustrup), Jungersen, S. Jørgensen, Kjær, Neergaard, R. Nielsen, Nørh, C. Ravn, N. Ravn (Marineministeren) og Tutein.

Af de 15, som stemte imod, er følgende 8 endnu Folketingsmænd:

Andersen (Odense), Andersen (Tisted), Dinesen, Gad, Jagd, Lüttichau, Scharling og Scheel.

40 Medlemmer var *fraværende*; af disse havde kun 6 Orlov, og 4 var syge. Hvem de øvrige 30 (*tredive*) var, maa Læserne, om de vil, selv se efter i Folketingets Forhandling (Sp. 2582).

S. T.

Fattigdommens Afskaffelse.

Det er en almindelig Tro, at Fattigdommen er et nødvendigt Onde i et Samfund. Saa længe vi nærer denne Tro, løfter vi ikke den tunge Sten, medens Sandheden er den, at i det Øjeblik vi kan blive enige om, at Fattigdommen er en Fjende, vi skal bekæmpe, er den ogsaa ude af Verden.